

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Державної служби
статистики**

06 січня 2021 р. № 2

**(зі змінами, затвердженими
наказами Державної служби
статистики
від 30 вересня 2021 р. № 249,
від 17 травня 2022 р. № 89)**

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Київ – 2021

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту структурної статистики апарату Держстату Кузнєцова М. С.

Методологічні положення державного статистичного спостереження щодо інноваційної діяльності підприємств (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень, правил і методів проведення цього державного статистичного спостереження.

Ці Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших заінтересованих користувачів статистичної інформації.

Методологічні положення підготовлені фахівцями департаменту структурної статистики апарату Держстату.

Методологічні положення та Зміни до Методологічних положень схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протоколи від 27 листопада 2020 року № КПУМ/24-20, від 06 серпня 2021 року № КПУМ/17-21, від 06 травня 2022 року № КПУМ/11-22).

Держстат

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, Київ, 01601

телефон: (044) 287-65-49

факс: (044) 235-37-39

електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua

вебсайт: www.ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Вступ.....	5
II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються	5
III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження.....	11
IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження	11
V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається	13
VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження.....	14
VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження	15
VIII. Поширення результатів статистичного спостереження	16
IX. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження	16
X. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)	18
Додаток. Показники, що поширюються за результатами державного статистичного спостереження	20
Список використаних джерел.....	24

Скорочення та умовні позначення

ДСС, статистичне спостереження	– державне статистичне спостереження;
ЄАВТ	– Європейська асоціація вільної торгівлі;
ЄС	– Європейський Союз;
КАТОТТГ	– Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад
КВЕД	– Класифікація видів економічної діяльності;
KICE	– Класифікація інституційних секторів економіки України;
КОПФГ	– Класифікація організаційно-правових форм господарювання;
НДР	– наукові дослідження та розробки;
ПДВ	– податок на додану вартість;
РСО	– Реєстр статистичних одиниць;
СРП	– Статистичний реєстр підприємств;
<i>T</i>	– рік, у якому формується сукупність одиниць державного статистичного спостереження;
ТОД	– територіальні органи Держстату.

I. Вступ

1. Метою проведення державного статистичного спостереження "Інноваційна діяльність підприємств" є формування інформації про створення та впровадження підприємствами інновацій для інформаційного забезпечення аналізу інноваційної діяльності підприємств.

Користувачами даних ДСС можуть бути органи державної влади та місцевого самоврядування, міжнародні організації, підприємства (організації), фізичні особи.

2. Ці Методологічні положення ураховують положення Регламенту Комісії (ЄС) № 995/2012 від 26 жовтня 2012 року щодо докладних правил впровадження Рішення № 1608/2003/ЄС Європейського парламенту й Ради стосовно виробництва й розвитку статистики Співтовариства по науці й технологіях (далі – Регламент ЄС № 995/2012) [18], а також рекомендації, викладені у Керівництві Осло щодо збирання, представлення та використання даних про інновації [17] та запитальнику Інноваційного обстеження Європейського Співтовариства (Community Innovation Survey (CIS) 2020) [20].

3. ДСС проводиться відповідно до статті 9 Закону України "Про державну статистику" [1] та відповідає зобов'язанням України щодо імплементації статті 355 Глави 5 "Статистика" розділу V Угоди про асоціацію з ЄС у частині питань щодо надання вчасних та надійних даних, які можна порівняти на міжнародному рівні.

4. ДСС проводиться з річною періодичністю.

5. Для цілей Методологічних положень терміни вживаються у значеннях, наведених у статтях 1, 7, 8, 9 Закону України "Про державну статистику" [1], статті 1 Закону України "Про інноваційну діяльність" [5], розділі I Методологічних положень державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць" [14], а також у такому значенні:

інноваційно активне підприємство – підприємство, що займалося інноваційною діяльністю (розробляло чи впроваджувало нові або вдосконалені продукти та інноваційні процеси) упродовж певного періоду спостереження [17].

II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються

1. Законом України "Про інноваційну діяльність" [5] та Стратегією розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року [8] визначено основні засади розвитку інноваційної діяльності в усіх сферах економіки.

2. Для відстеження цього процесу в межах ДСС формуються такі показники:

1) для парного року:

кількість інноваційно активних підприємств (в одиницях) (показник характеризує кількість підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше, які здійснювали інноваційну діяльність та НДР, виконані як власними силами, так й іншими підприємствами, у звітному періоді);

кількість підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги) (в одиницях) (показник характеризує кількість підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше, що реалізували нові або значно вдосконалені товари та послуги в році T);

кількість підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги) (в одиницях) (показник характеризує кількість підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше, що впроваджували нові або значно вдосконалені товари та послуги у звітному періоді);

обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) (у тис.грн) (показник характеризує дохід від реалізації інноваційної продукції (товарів, послуг) без ПДВ підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше за рік T);

витрати на інновації (у тис.грн) (показник характеризує поточні та капітальні витрати на здійснення інновацій та НДР підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше за рік T);

кількість інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва (в одиницях) (показник характеризує кількість підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше, які здійснювали інноваційну діяльність та НДР у співробітництві з іншими підприємствами у звітному періоді);

частка кількості інноваційно активних підприємств у загальній кількості підприємств (у відсотках) (показник розраховується як відношення кількості інноваційно активних підприємств до загальної кількості підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше за рік T);

частка обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств та в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних підприємств (у відсотках) (показники розраховуються як відношення обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше та до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних підприємств за рік T);

частка кількості підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), у загальній кількості підприємств та в загальній кількості інноваційно активних підприємств (у відсотках) (показники розраховуються як відношення кількості підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), до загальної кількості підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше та до загальної кількості інноваційно активних підприємств за рік T);

частка витрат на інновації в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств та в загальному обсязі реалізованої продукції

(товарів, послуг) інноваційно активних підприємств (у відсотках) (показники розраховуються як відношення витрат на інновації до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше та до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних підприємств за рік T);

частка кількості інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва, у загальній кількості інноваційно активних підприємств (у відсотках) (показник розраховується як відношення кількості інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва, до загальної кількості інноваційно активних підприємств із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше за рік T);

2) для парного та непарного років:

кількість інноваційно активних промислових підприємств (в одиницях) (показник характеризує кількість промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб і більше, які здійснювали інноваційну діяльність та НДР, виконані як власними силами, так й іншими підприємствами, у році T);

кількість промислових підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію (товари, послуги) (в одиницях) (показник характеризує кількість промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб і більше, що реалізовували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги) у році T);

кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або інноваційні процеси) (в одиницях) (показник характеризує кількість промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб і більше, що впроваджували нові або значно вдосконалені товари, послуги та/або методи виробництва/поліпшення товарів або надання послуг у році T);

кількість промислових підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги) (в одиницях) (показник характеризує кількість промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб і більше, що впроваджували нові або значно вдосконалені товари та послуги в році T);

кількість упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами (в одиницях) (показник характеризує кількість найменувань упроваджених нових та/або вдосконалених товарів чи послуг промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб у році T);

обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) (у тис.грн) (показник характеризує дохід від реалізації інноваційної продукції (товарів, послуг) без ПДВ промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб за рік T);

витрати на інновації промислових підприємств (у тис.грн) (показник характеризує поточні та капітальні витрати на здійснення інновацій та НДР промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб за рік T);

частка кількості інноваційно активних промислових підприємств у загальній кількості промислових підприємств (у відсотках) (показник розраховується як відношення кількості інноваційно активних промислових підприємств до

загальної кількості промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб і більше за рік T);

частка обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств (у відсотках) та в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних промислових підприємств (у відсотках) (показники розраховуються як відношення обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб і більше за рік T та до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних промислових підприємств за рік T);

частка витрат на інновації промислових підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств та в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних промислових підприємств (у відсотках) (показники розраховуються як відношення витрат на інновації промислових підприємств до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб і більше за рік T та до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних промислових підприємств за рік T);

частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або інноваційні процеси), у загальній кількості промислових підприємств (у відсотках) (показник розраховується як відношення кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або інноваційні процеси), до загальної кількості промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб і більше за рік T);

частка кількості промислових підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), у загальній кількості промислових підприємств та в загальній кількості інноваційно активних промислових підприємств (у відсотках) (показники розраховуються як відношення кількості промислових підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), до загальної кількості промислових підприємств із кількістю найманих працівників 50 осіб і більше за рік T та до загальної кількості інноваційно активних промислових підприємств);

3) для непарного року:

кількість придбаних нових технологій промисловими підприємствами (в одиницях) (показник характеризує кількість придбаних у році T майнових прав на технологію та/або її складові у вигляді наукових та науково-прикладних результатів, об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау);

кількість переданих нових технологій промисловими підприємствами (в одиницях) (показник характеризує кількість переданих у році T майнових прав на технологію та/або її складові у вигляді наукових та науково-прикладних результатів, об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау).

3. Формування показників ДСС, зазначених у підпункті 1 пункту 2 розділу II, здійснюється в таких розрізах:

1) для показника про кількість інноваційно активних підприємств та частку кількості інноваційно активних підприємств у загальній кількості підприємств:
за типами інновацій (продуктові; процесові; організаційні; маркетингові);
за розробниками інновацій (підприємством самостійно; шляхом модифікації продукції (товарів, послуг), яка була розроблена іншими підприємствами; разом з іншими підприємствами; іншими підприємствами);
за напрямками інноваційної діяльності (НДР, виконані власними силами; НДР, виконані іншими підприємствами; інноваційна діяльність (за виключенням НДР));

2) для показників про кількість підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги), кількість підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг), частку кількості підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), у загальній кількості підприємств та в загальній кількості інноваційно активних підприємств, частку обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств та в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних підприємств: за ступенем новизни продукції (нова для ринку, нова лише для підприємства);

3) для показника про витрати на інновації:
за видами витрат (на НДР, виконані власними силами; на НДР, виконані іншими підприємствами; інші витрати на інновації (за виключенням НДР), з них капітальні витрати, витрати на персонал);

за джерелами фінансування (власні кошти; кошти державного бюджету; кошти місцевих бюджетів; кошти інвесторів-резидентів; кошти інвесторів-нерезидентів; кредити банків; інші джерела);

4) для показників про частку витрат на інновації в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств та в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних підприємств: за видами витрат;

5) для показників про кількість інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва, та частку кількості інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва, у загальній кількості інноваційно активних підприємств:

за місцем розташування партнерів (Україна; країни ЄС та ЄАВТ; інші країни);
за типами інноваційного співробітництва (підприємства, що входять до групи підприємств; підприємства, що не входять до групи підприємств; заклади вищої освіти; державні організації (установи, заклади); клієнти або замовники з

державного сектору; некомерційні організації; інноваційні структури (інноваційні кластери, бізнес-інкубатори, акселератори, центри трансферу технологій, технологічні платформи тощо));

б) показники ДСС формуються в цілому по Україні, за регіонами з використанням КАТОТТГ [9], за видами економічної діяльності на рівні розділу КВЕД [10], із розподілом підприємств за середньою кількістю працівників: від 10 до 49 осіб, від 50 до 249 осіб, 250 осіб і більше (зазначені угруповання передбачені Регламентом ЄС № 995/2012 [18]).

4. Формування показників ДСС, зазначених у підпункті 2 пункту 2 розділу II, здійснюється в таких розрізах:

1) для показників про кількість інноваційно активних промислових підприємств та про частку кількості інноваційно активних промислових підприємств у загальній кількості промислових підприємств: за напрямками інноваційної діяльності;

2) для показників про кількість промислових підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги), обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг), частку обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств та в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних промислових підприємств:

за ступенем новизни продукції;

в Україні; за межами України (лише для непарного року);

3) для показника про кількість упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами: за ступенем новизни продукції;

4) для показника про витрати на інновації промислових підприємств:

за напрямками інноваційної діяльності;

за джерелами фінансування;

5) показники ДСС формуються в цілому по Україні, за регіонами з використанням КАТОТТГ [9], за видами економічної діяльності на рівні розділу КВЕД [10].

5. Формування показників ДСС, зазначених у підпункті 3 пункту 2 розділу II, здійснюється в таких розрізах:

1) для показників про кількість придбаних та кількість переданих нових технологій промисловими підприємствами:

за формами придбання/передання (придбання/передання права на об'єкти права інтелектуальної власності; ліцензії на використання винаходів, промислових

зразків, корисних моделей; результатів НДР; ноу-хау, угоди на придбання/передання технологій);
в Україні, за межами України;

2) показники ДСС формуються в цілому по Україні, за регіонами з використанням КАТОТТГ [9], за видами економічної діяльності на рівні розділу КВЕД [10].

6. Перелік показників, що поширюються за результатами ДСС, разом із їх розрізами (деталізацією) наведено в додатку до цих Методологічних положень.

III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження

1. Об'єктом ДСС є:

1) у парний рік, відповідно до вимог Регламенту ЄС № 995/2012 [18], – підприємства, які здійснюють промислову діяльність, оптову торгівлю (крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами), діяльність у сферах транспорту, складського господарства, поштову та кур'єрську діяльність, фінансову та страхову діяльність, діяльність у сферах інформації та телекомунікацій, архітектури та інжинірингу, технічних випробувань та досліджень, наукових досліджень та розробок, рекламну діяльність та дослідження кон'юнктури ринку. ДСС у парний рік охоплює вищезазначені підприємства із середньою кількістю працівників 10 осіб і більше;

2) у непарний рік – підприємства, які здійснюють промислову діяльність. ДСС у непарний рік охоплює вищезазначені підприємства із середньою кількістю працівників 50 осіб і більше.

2. Для проведення ДСС використовується комбінація методів, а саме проведення обстеження безпосередньо одиниць ДСС на суцільній основі, а також використання даних інших ДСС.

Одиницею ДСС є підприємство.

IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження

Джерелами даних ДСС є:

інформація, отримана від респондентів, за формою ДСС № ІНН (один раз на два роки) "Обстеження інноваційної діяльності підприємства за період _____ років", для парного року щодо:

впровадження за трирічний період інноваційної продукції (товарів, послуг) за ступенем її новизни (нова для ринку, нова лише для підприємства) та інноваційних процесів;

розробників інноваційної продукції (товарів, послуг) та інноваційних процесів (підприємством самостійно; шляхом модифікації продукції (товарів,

послуг), яка була розроблена іншими підприємствами; разом з іншими підприємствами; іншими підприємствами);

здійснення за трирічний період НДР, виконаних як власними силами, так й іншими підприємствами, та інноваційної діяльності;

участі інших підприємств у здійсненні НДР або інноваційної діяльності з розподілом за типами та географічним розташуванням партнерів, залучених до інноваційного співробітництва;

обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) без ПДВ за звітний рік із розподілом за ступенем новизни продукції у відсотковому відношенні;

кількості найменувань упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг), з них машин та обладнання, із розподілом за ступенем новизни продукції;

витрат на інновації та НДР у звітному році, які включають поточні витрати, у тому числі витрати на персонал, та капітальні витрати на придбання машин, обладнання, програмного забезпечення, прав інтелектуальної власності, будівель тощо, необхідні для здійснення інновацій та НДР, із розподілом за джерелами фінансування у відсотковому відношенні.

Зазначені дані отримуються один раз на два роки (у непарний рік) наприкінці березня року, наступного за звітним, у паперовій або електронній формі;

інформація, отримана від респондентів, за формою ДСС № 1-інновація (один раз на два роки) "Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства за 20__ рік", для непарного року щодо:

витрат на інновації (включаючи НДР) за звітний рік із розподілом за напрямками (НДР, виконані власними силами; НДР, виконані іншими підприємствами; інші витрати на інновації (за виключенням НДР), з них витрати на персонал, який працює над інноваціями, капітальні витрати) та джерелами фінансування;

кількості найменувань упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг), з них машин та обладнання, із розподілом за ступенем новизни продукції;

обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) без ПДВ за звітний рік, у тому числі за межами України, з розподілом за ступенем новизни продукції;

кількості придбаних/переданих у звітному році нових технологій, у тому числі в Україні та за межами України, із розподілом за формами придбання/передання.

Зазначені дані отримуються один раз на два роки (у парний рік) на початку березня року, наступного за звітним, у паперовій або електронній формі;

інформація ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" щодо кількості підприємств, кількості найманих працівників та обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) за рік T , яка отримується в червні (попередні дані) та у вересні (остаточні дані) року $T+1$ в електронній формі;

інформація ДСС "Реєстр статистичних одиниць", яка використовується для формування генеральної сукупності, сукупностей одиниць статистичного спостереження, що вивчаються, та сукупностей респондентів ДСС і отримується в другій декаді листопада року T в електронній формі.

V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається

1. Для отримання даних безпосередньо від респондента у грудні року T на державному рівні відбувається формування генеральної сукупності, сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, та сукупності респондентів ДСС.

Генеральна сукупність одиниць статистичного спостереження формується на основі РСО (у частині СРП) та включає підприємства, які є активними станом на 01 листопада року T та відповідають таким критеріям:

1) для парного року:

за інституційним сектором економіки відповідно до КІСЕ належать до секторів S.11 "Нефінансові корпорації" та S.12 "Фінансові корпорації";

мають організаційно-правову форму господарювання за такими кодами КОПФГ: 120–193, 230–270, 310, 510–590;

за основним видом економічної діяльності за КВЕД відносяться до секцій В, С, D, E, H, J, K, розділу 46 секції G, розділів 71–73 секції M;

мають обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг)/чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за рік $T-1$ більше нуля, крім підприємств, які відносяться до класу 64.19 за КВЕД та містять у назві слово "банк";

мають середню кількість працівників за рік $T-1$ 10 осіб і більше;

2) для непарного року:

за інституційним сектором економіки відповідно до КІСЕ належать до сектору S.11 "Нефінансові корпорації";

мають організаційно-правову форму господарювання за такими кодами КОПФГ: 120–193, 230–270, 310, 510–590;

за основним видом економічної діяльності за КВЕД відносяться до секцій В, С, D, E;

мають середню кількість працівників за рік $T-1$ 50 осіб і більше.

2. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається, для парного року формується на основі генеральної сукупності одиниць шляхом відбору з неї:

1) одиниць, які за основним видом економічної діяльності відносяться до розділів 05–09, 35–39 та 64–66 із середньою кількістю працівників 50 осіб і більше;

2) одиниць, які за основним видом економічної діяльності відносяться до розділів 10–33, 46, 49–53, 58–63, 71–73 із середньою кількістю працівників 10 осіб і більше.

3. Генеральна сукупність одиниць статистичного спостереження для непарного року є сукупністю одиниць, що вивчається.

4. На підставі сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, формується сукупність респондентів, до якої включаються юридичні особи, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць ДСС. Очікується, що рівень відповідей респондентів становитиме 95%.

5. Актуалізація сукупності одиниць статистичного спостереження і сукупності респондентів ДСС не здійснюється.

VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження

1. Обробка даних ДСС складається із опрацювання даних, що надійшли від респондентів, які проходять відповідні стандартні процедури, у тому числі контроль повноти введення даних та логічні контролю первинних даних перетворення відсоткових значень показників щодо обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) за ступенем новизни продукції та витрат на інновації за джерелами фінансування в абсолютні значення. У разі виявлення неузгодженостей може здійснюватися зв'язок з респондентами і відповідне редагування інформації.

2. У межах ДСС метод компенсації даних не застосовується. При цьому, здійснюється контроль рівня надання звітів респондентами, охопленими ДСС, та аналіз причин їх ненадання.

3. Для контролю якості результатів ДСС застосовуються такі методи, як аналіз даних у часі (динаміка показника за останні 3-5 років), аналіз даних у просторі (по регіонах), аналіз взаємопов'язаних показників, зокрема, показника "обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг)" із показником "обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг)" ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів".

4. Формування показників ДСС здійснюється з підсумків, отриманих за результатами обстеження сукупності одиниць, що вивчається, з використанням даних ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів". Правила поєднання та розрахунку показників із застосуванням методів простого підсумовування абсолютних величин та обчислення відносних величин описані в Методиці розрахунку показників інноваційної діяльності підприємств [13]. Для формування показників ДСС також застосовуються методи розподілу абсолютних величин за категоріями, обчислення відносних величин структури та інтенсивності.

VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності в практиці проведення ДСС здійснюється згідно з міжнародними вимогами до правил конфіденційності статистичних даних відповідно до статей 20–26 Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року щодо європейської статистики [19], а також відповідно до вимог статей 16, 17, 21, 22 Закону України "Про державну статистику" [1], статей 18, 21 Закону України "Про інформацію" [3], статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації" [2], статей 5, 6, 7, 24 Закону України "Про захист персональних даних" [4].

Також забезпечення статистичної конфіденційності проведення ДСС відбувається з урахуванням основних принципів і статистичних методів, визначених пунктом 1 підрозділу 2 розділу IV Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики [12].

Для забезпечення встановлених законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності наданої ними статистичної інформації використання цієї інформації відбувається виключно у статистичних цілях.

2. У ході проведення ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

нерозповсюдження статистичної інформації, яка була отримана в ході проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних;

нерозголошення інформації щодо сукупності респондентів (які підлягають статистичному спостереженню) та сукупності одиниць статистичного спостереження (що вивчається), сформованих на основі первинних даних, отриманих від респондентів під час проведення ДСС, що є конфіденційними.

3. Контроль ризику розкриття статистичної інформації здійснюється для показників "обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг)", "витрати на інновації", "кількість упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами", "кількість придбаних нових технологій промисловими підприємствами", "кількість переданих нових технологій промисловими підприємствами" за правилом порогового значення статистичного показника, згідно з яким значення є вразливим, якщо воно розраховано на базі занадто малої кількості статистичних одиниць (три та менше), та правилом домінанти, згідно з яким значення є вразливим, якщо воно розраховано з перевагою однієї (80 і більше відсотків визначеного розміру/обсягу показника) або двох одиниць (90 і більше відсотків визначеного обсягу показника).

Для уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних застосовуються методи блокування вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення,

що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію [12].

VIII. Поширення результатів статистичного спостереження

1. Відповідно до Закону України "Про державну статистику" [1] статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється у зведеному знеособленому вигляді.

2. З метою забезпечення статистичної конфіденційності поширенню не підлягає зведена знеособлена статистична інформація, яка містить дані, отримані від трьох і менше респондентів та/або якщо частка одного з респондентів у ній перевищує 80 відсотків або частка двох респондентів у ній перевищує 90 відсотків, а також інформація про респондентів, що звітували до органів державної статистики.

3. З метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами спостереження оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstst.gov.ua/work/region.html) у відповідних статистичних продуктах (статистична інформація). Дані, що оприлюднюються на вебсайтах ТОД, узгоджені з даними, що оприлюднює Держстат.

Результати ДСС оприлюднюються не пізніше ніж через сім місяців після звітного року. Терміни оприлюднення, показники та їх розрізи (деталізація), а також статистичні продукти, які поширюються за результатами ДСС, зазначаються у плані державних статистичних спостережень на відповідний рік.

4. Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає:

1) за запитами користувачів статистичної інформації у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

2) за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

3) міжнародним організаціям (Євростат) у межах виконання міжнародних зобов'язань України, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитами.

IX. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження

1. Для цього ДСС здійснюється запланований регулярний перегляд статистичної інформації у терміни, передбачені планом ДСС на відповідний рік.

Перегляду підлягають дані за показниками щодо кількості інноваційно активних підприємств та їх частки в загальній кількості підприємств, частки кількості інноваційно активних промислових підприємств у загальній кількості промислових підприємств; частки кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або інноваційні процеси), у загальній кількості промислових підприємств; кількості упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами; обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) та його частки в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств, частки обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств; витрат на інновації, витрат на інновації промислових підприємств, які є попередніми при першій публікації в липні місяці року, наступного за звітним.

2. Причиною перегляду даних ДСС є зміни у визначенні основного виду економічної діяльності підприємств за результатами їхньої діяльності у році T .

3. Переглянуті показники оприлюднюються у жовтні року $T+1$, згідно з календарем оприлюднення інформації, та з відповідними поясненнями.

Х. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)

1. Унаслідок дії положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни", яким передбачено, що фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи [7], отримання даних за цим ДСС, зокрема статистичної звітності, наведеної у розділі IV цих Методологічних положень, у повному обсязі не є можливим.

2. Через відсутність даних з усіх джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, а також альтернативних може не бути можливості здійснити оцінку показників, наведених у розділі II цих Методологічних положень.

3. У випадку отримання даних у неповному обсязі (менше, ніж очікуваний рівень відповідей респондентів, наведений у розділі V цих Методологічних положень), оцінка показників, зазначених у розділі II цих Методологічних положень не здійснюється.

4. Строки виконання окремих процесів статистичного виробництва повинні визначатися з урахуванням положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни".

5. У період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно з положеннями підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни". Про зазначене користувачам повідомляють додатково шляхом оприлюднення відповідного оголошення на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html), надання усних чи письмових роз'яснень, наведення пояснень (приміток) у статистичних продуктах тощо.

Директор департаменту структурної
статистики апарату Держстату

Маргарита КУЗНЄЦОВА

Додаток
до Методологічних положень
(пункт 6 розділу II)

**Показники, що поширюються за результатами
державного статистичного спостереження**

Найменування показника	Періодичність	Розпорядник	Територіальний розріз	Інші розрізи
1	2	3	4	5
Кількість інноваційно активних підприємств; частка кількості інноваційно активних підприємств у загальній кількості підприємств	Один раз на два роки	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД); середньою кількістю працівників
			Україна, регіони	За напрямками інноваційної діяльності; типами інновацій; розробниками інновацій
Витрати на інновації	Один раз на два роки	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД); середньою кількістю працівників
			Україна, регіони	За видами витрат; джерелами фінансування
Частка витрат на інновації в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств; частка витрат на інновації в загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних підприємств	Один раз на два роки	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД); середньою кількістю працівників
			Україна, регіони	За видами витрат
Обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг); частка обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств; частка обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних підприємств	Один раз на два роки	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД); середньою кількістю працівників
			Україна, регіони	За ступенем новизни продукції

Продовження додатка

1	2	3	4	5
Кількість підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги)	Один раз на два роки	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД); середньою кількістю працівників
			Україна, регіони	За ступенем новизни продукції
Кількість підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги); частка кількості підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), в загальній кількості підприємств; частка кількості підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), в загальній кількості інноваційно активних підприємств	Один раз на два роки	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД); середньою кількістю працівників
			Україна, регіони	За ступенем новизни продукції
Кількість інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва; частка кількості інноваційно активних підприємств, залучених до інноваційного співробітництва, в загальній кількості інноваційно активних підприємств	Один раз на два роки	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД); середньою кількістю працівників
			Україна, регіони	За місцем розташування партнерів; типами інноваційного співробітництва
Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або інноваційні процеси); частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або інноваційні процеси), в загальній кількості промислових підприємств	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД)
			Регіони	—
		ТОД	Регіон	—

Продовження додатка

1	2	3	4	5
Кількість упровадженої інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД)
			Україна, регіони	За ступенем новизни продукції
		ТОД	Регіон	За ступенем новизни продукції
Кількість інноваційно активних промислових підприємств; частка кількості інноваційно активних промислових підприємств у загальній кількості промислових підприємств	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД)
			Україна, регіони	За напрямками інноваційної діяльності
		ТОД	Регіон	За напрямками інноваційної діяльності
Витрати на інновації промислових підприємств	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД)
			Україна, регіони	За видами витрат; джерелами фінансування
		ТОД	Регіон	За видами витрат; джерелами фінансування
Частка витрат на інновації промислових підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг); промислових підприємств частка витрат на інновації промислових підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних промислових підприємств	Річна	Держстат	Україна, регіони	—
Обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг); частка обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств; частка обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) інноваційно активних промислових підприємств	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД)
			Україна, регіони	За ступенем новизни продукції; в Україні, за межами України
		ТОД	Регіон	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД); за ступенем новизни продукції

Продовження додатка

1	2	3	4	5
Кількість промислових підприємств, що реалізували інноваційну продукцію (товари, послуги)	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД)
			Україна, регіони	За ступенем новизни продукції; в Україні, за межами України
Кількість промислових підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги); частка кількості промислових підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), в загальній кількості промислових підприємств; частка кількості промислових підприємств, що впроваджували нову або значно вдосконалену продукцію (товари, послуги), в загальній кількості інноваційно активних промислових підприємств	Річна	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД)
			Регіони	—
Кількість придбаних нових технологій промисловими підприємствами; кількість переданих нових технологій промисловими підприємствами	Один раз на два роки	Держстат	Україна	За видами економічної діяльності (розділ за КВЕД); формами придбання/ передання; в Україні, за межами України
			Регіони	В Україні, за межами України
		ТОД	Регіон	—

Директор департаменту структурної
статистики апарату Держстату

Маргарита КУЗНЄЦОВА

Список використаних джерел

1. Закон України "Про державну статистику" від 17 вересня 1992 року № 2614-XII (зі змінами та доповненнями).

URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>

2. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13 січня 2011 року № 2939-VI (зі змінами та доповненнями).

URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

3. Закон України "Про інформацію" від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII (зі змінами та доповненнями).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

4. Закон України "Про захист персональних даних" від 01 червня 2010 року № 2297-VI (зі змінами та доповненнями).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

5. Закон України "Про інноваційну діяльність" від 04 липня 2002 року № 40 – IV (зі змінами та доповненнями).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

6. Закон України "Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій" від 14 вересня 2006 року № 143 – V (зі змінами та доповненнями).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>

7. Закон України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" від 03 березня 2022 року № 2115-IX.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>

8. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 526-р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>

9. Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затверджений наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 26 листопада 2020 року № 290 (в редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 12 січня 2021 року № 3) (зі змінами).

URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/04/kodyfikator-2.xlsx>

10. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 року № 457 (зі змінами).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>

11. Класифікація інституційних секторів економіки України, затверджена наказом Держстату від 03 грудня 2014 року № 378 (зі змінами).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0378832-14#Text>

12. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджені наказом Держстату від 15 лютого 2017 року № 41 (зі змінами).

URL: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2017/41/41_2017.htm

13. Методика розрахунку показників інноваційної діяльності підприємств, затверджена наказом Держстату від 30 вересня 2021 року № 248.

URL: http://csrv2.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/248/248.pdf

14. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць", затверджені наказом Держстату від 30 листопада 2021 року № 298.

URL: <http://surl.li/bkvyyu>

15. Політика перегляду статистичної інформації органами державної статистики України, затверджена наказом Держстату від 22 серпня 2019 року № 283.

URL: http://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2019/283/Politnka_peregl.pdf

16. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12 січня 2011 року № 3.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-11>

17. Oslo Manual 2018. Guidelines for collecting, reporting and using data on innovation, 4th edition.

URL: <http://oe.cd/oslomanual>

18. Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 October 2012 laying down detailed rules for the implementation of Decision No 1608/2003/EC of the European Parliament and of the Council concerning the production and development of Community statistics on science and technology.

URL: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2012/995/oj

19. Regulation (EC) No 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) No 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of

data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) No 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities.

URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>

20. Harmonised Data Collection for the CIS 2020.

URL: <https://circabc.europa.eu/ui/group/03aaf70e-70f6-42dc-81de-d809196ba05f/library/17744577-135b-48e9-842a-13b033843d66/details>